עין משפט נר מצוה

מב א מיי' פ"ט מהל' ביאת מקדש הלכה ט:

הוי אומר זה טלה א"ר אסי אמר רבי יוחנן זר שסידר את המערכה חייב כיצד הוא עושה פורקה וחוזר וסודרה מאי אהני ליה אלא [א]פורקה זר וסודרה כהן מתקיף לה ר' זירא וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה ופסולה בזר ולא והרי אברים ופדרים סוף [ב]עבודה דימומא היא והרי תרומת הדשן תחלת עבודה דימומא היא [ג]דא"ר אסי א"ר יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אינו צריך לקדש שכבר קידש מתחלת עבודה ואלא קשיא אלא כי איתמר הכי איתמר א"ר אסי א"ר יוחנן זר שסידר שני גזירי עצים חייב הואיל ועבודת יום היא מתקיף לה רבא אלא מעתה תיבעי פיים אשתמיטתיה הא דתניא [ד]מי שזכה בתרומת הדשן זכה בסדור מערכה ובסדור שני גזירי עצים למימרא דעבודת יום בעיא פיים עבודת לילה לא בעיא פיים והרי אברים ופדרים סוף עבודה דימומא היא והרי תרומת הדשן משום מעשה שהיה למימרא דעבודת יום ושזר חייב עליה מיתה בעיא פיים אין זר חייב עליה מיתה לא בעיא פיים והרי שחיטה שאני שחיטה דתחלת עבודה היא אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי והא אנן לא תנן הכי [ה]אמר להם הממונה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה ואילו זמן שני גזירי עצים לא קתני הך דלית לה תקנתא קתני הך דאית לה תקנתא לא קתני וא"ד מתקיף לה רבי זירא וכי יש לך עבודה שיש אחריה עבודה ופסולה בזר והרי

רש"י

הוי אומר זה עולה. תמיד של שחר הזקיקך הכתוב בו למערכת עצים חדשה בכל בקר (א) ואש על המזבח תוקד בו (ב) והן מוקדה סידור המערכה היא כדתניא לקמן בפ"ג (ג) ובער עליה הכהן עצים בבקר וערך עליה העולה ואמר מר העולה עולה ראשונה אבל שאר קרבנות לא הוזקקו לחידוש מערכה והנך עצים ואש דכתיבי בבן בקר לאו לאגרוכי סידרי עצמו אלא משום דעדיין לא נאמרה פרשת סידור המערכה הכתובה בצו את אהרן וכאן התחיל לדבר בצרכי עולה והוצרך לומר האיך תינתן כתב לך כאן (ד) ונתנו אש וערכו עצים דאסידור מערכה דשחרית קאי: **חייב.** מיתה: **פורקה.** הזר אין צריך כהן לסתור סידורה אלא הזר בעצמו: **והרי אברים ופדרים.** הקטר חלבים שהוא כל הלילה ושוינהו לעיל (כד.) מארבע עבודות שהזר חייב עליהן מיתה: **והרי תרומת הדשן.** דכתיב כהונה: **אלא קשיא.** וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה שפסולה בזר: **ועבודת יום היא.** דכתיב ובער עליה הכהן עצים בבקר: **אלא מעתה.** דחשיבא כולי האי שהיא עבודת יום וזר חייב עליה: **למימרא דעבודת יום בעי פיים.** מדאתקיף רבא אלא מעתה תבעי פיים מכלל (ב) הך עבודה היא בעיא: **והא אנן לא תנן.** שיהא סידור שני גזירין עבודת יום: **אם הגיע זמן השחיטה.** אם האיר המזרח ועת לשחוט את התמידין שהשחיטה פסולה בלילה דכתיב (ויקרא יט) ביום זבחכם: **דלית ליה תקנתא.** אם נשחט בלילה: **דאית ליה תקנתא.** אם סידרן בלילה פורקן וחוזר וסידרן ביום לכך לא הטריחו לעלות לגג ולראות אם הגיע (ג) שאותו הטורח לא הטריחו אלא שפעם אחת עלה מאור הלבנה ודימו שהאיר המזרח ושחטו את התמיד כדקתני לה בפ"ג (דף כח.) אבל סידור גזירין סידורו בקרקע עזרה משהאיר המזרח ואם טעה במאור הלבנה לא איכפת להו שהרי יש תקנה בדבר: **שיש אחריה.** סידור עבודה סידור שני גזירין ופסולה בזר להתחייב מיתה: **והרי**

תוספות

למימרא דעבודת יום בעי פיים וכו' עד והרי תרומת הדשן. תימה לי מאי קפריך אמאי לא משני תחילת עבודת יום היא כדשנינן לעיל וי"ל דהכא אתי למימר דבעינן תרווייהו עבודת יום ומיתה בזר לכאורה משמע ליה דרבא דפריך אלא מעתה ה"ק אלא מעתה דקמחייבת בזר תיבעי פיים ומשמע נמי אלא מעתה דקרית לה עבודת יום אלמא דבעינן תרווייהו לענין פיים הרי אברים ופדרים דנהי דזר חייב עליהם מ"מ עבודת לילה היא והדר פריך מתרומת הדשן אי ס"ל כרב דלא מיחייב זר אעבודת סילוק אלמא אע"ג דלא מיחייב זר עלה בעי פיים וכן פרש"י למימרא דעבודת יום ומיחייב מיתה בזר בעיא פיים ולא נהירא מה שפי' דבלכן אמ"ל דסבר כרב *דהא בירושלמי יש זר שתרם רבי יוחנן אמר חייב אלא י"ל דפריך ללישנא קמא דלעיל דקאמר עבודת לילה היא:

אין זר חייב מיתה לא בעיא פיים. וא"ת הרי דישון מזבח הפנימי והמנורה וי"ל כדמשני דשחיטה תחילת עבודה היא ה"נ נימא דישון מזבח הפנימי תחילת עבודה דהקטרה היא ודישון מנורה תחילת הדלקה היא וא"ת לרבנן דר"א בן יעקב דאמרי המעלה אברים לכבש אין מעלה אותם למזבח א"כ אין זר חייב עליהן מיתה כיון דיש אחריה עבודה וא"כ למה מפיסין וי"מ דהא דאמר דהיכא דאין זר חייב עליה דאין מפיסין היינו פיים בפני עצמו אבל הני עיקר פיים היינו בשביל השחיטה וי"ב אחיו הכהנים נמשכים עמו ולא נהירא וי"ל כיון דאין אחריהן עבודה אלא מעין גמר הולכת אברים לא גריעא בכך לענין פיים: **איכא** דאמרי מתקיף לה רבי זירא וכו'. נ"ל לפרש דאדלעיל קאי דא"ר יוחנן זר שסידר את המערכה חייב וכו' ואקשי ליה רבי זירא וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה ופסולה בזר והשתא קאמר איכא דאמרי דהכי אקשי ליה רבי זירא וכי יש לך עבודה שיש אחריה עבודה כי הא שיש אחריה סידור שני גזירין ופסולה בזר ומתמה הגמ' אאתקפתא דר' זירא ולא והרי אברים כו' פי' אטו כל כהאי גוונא לאו עבודה תמה היא הרי אברים ופדרים דאע"ג דיש אחריהם תרומת הדשן שהיא זקוקה לעיכול איברים ופדרים כדכתיב (ויקרא ו) היא העולה על מוקדה דהיינו איברים ופדרים וכתיב בתריה והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה אלמא אף על גב דתרומת הדשן זקוקה לה וגמר עבודת עיכול איברים היא אפ"ה חשיבא עבודה תמה וזר חייב עליה כיון דאברים ופדרים ומגס מתחיל מבעוד יום ואי בעי מקטר להו אתמול אי בעי מקטר להו בלילה ותרומת הדשן זמנה אינה אלא בלילה כדאמר לעיל (כ.) כל הלילה והרים כ"ש סידור מערכה כיון דזמנה רק בלילה כדכתיב על מוקדה על המזבח כל הלילה ומינה נפקא לן לקמן בפ"ג (דף לג.) סידור מערכה וסידור שני גזירי עצים לא הויא אלא ביממא כדכתיב ובער עליה הכהן עצים בבקר ומינה נפקא לן לקמן בפ"ג (שם) סידור שני גזירין דדוקא עבודת יום שיש אחריה עבודת יום לא חשיב תמה כגון קבלה והולכה שיש אחריה זריקה ואידי ואידי עבודת יום נינהו אבל הכא בלילה והכא ביום נימא שפיר דעבודה תמה היא. ומשני סוף עבודה דיממא לעולם סידור מערכה לאו עבודה תמה כיון שיש אחריה סידור שני גזירין דהוו גמר הסידור ואע"ג דהא הויא בליליא והא הויא ביממא ודקשיא לן מאברים ופדרים שאני התם דתרומת הדשן לא שייכא לה ואינה גמר עבודתה וטפילה לה דאדרבה העלאת אברים עצמה טפילה לגמר עבודת יום שלפניה היא והרי תרומת הדשן שיש אחריה עבודה הוצאת הדשן דחשיבא עבודה לר' יוחנן גופיה אליבא דת"ק דר"א דפסיל בה בעלי מומין ואפ"ה זר חייב עליה ללוי ואפילו רב לא פטר אלא משום דעבודת סילוק היא אבל עבודה תמה מיקרי ואמאי הא יש אחריה הוצאה אלא על כרחך כיון דתרומת הדשן דוקא בלילה והוצאה אי בעי ביממא אי בעי בליליא איקרי שפיר עבודה תמה *כ"ש סידור מערכה דהוא בליליא דווקא דעבודה תמה היא אע"ג דיש אחריה סידור ב' גזירין כיון דהא דוקא בליליא והא דוקא ביממא ומשני תחילת עבודתה דיממא היא כלומר הוצאה לא שייכא לה ולא גמר עבודתה היא דתרומת הדשן היא תחילת עבודת יום דלאי בעי לא עביד שום עבודה אחריה אלא עבודת יום דהוצאת דשן אינה עבודה בכל יום אלא כשהיו צריכים דאמר בפ"ב דתמיד וברגלים לא היו מדשנין אותו מפני שהוא נוי למזבח מתקיף לה רבא ותיבעי פיים כל זה מאיכא דאמרי דלעיל איכא דאמרי לישנא אחרינא באתקפתא דרבא והא דללישנא קמא לא פריך כי הכא יפיסו לה בפני עצמה היינו משום דהכא משמע לן דקאמר מפני שהיא עבודה תמה שאין אחריה עבודה לעולם וקס"ד דוקא עבודה הדומה לה שאין אחריה עבודה בשום פעם לא ביום ולהכי פריך כיון דחשיבא כל כך יפיסו לה בפני עצמה והיינו דקא פריך למימרא דעבודת תמה שמעולם אין עבודה אחריה בעי פיים הא לאו הכי לא והרי אברים ופדרים דזמנין כשנעשין בלילה יש אחריהן תרומת הדשן

מוסף רש"י

סוף עבודה דימומא היא. שהיא גמרו של קרבן שנשחט ביום ונזרק דמו ביום (לעיל כב.). **קידש ידיו לתרומת הדשן.** [illegible] **למחר אין צריך לקדש.** [illegible] **שכבר קידש מתחילת עבודה.** [illegible] **שני גזירי עצים.** [illegible]

תוס' ישנים

[illegible]

מסורת הש"ס

[illegible]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה למימרא. דהא בירושלמי יש. [illegible]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הוי אומר כו' חדשה בכל בקר [illegible] (ב) ד"ה למימרא כו' [illegible] (ג) ד"ה דאית ליה כו' [illegible]

רבינו חננאל

א"ר יוחנן זר שסידר המערכה חייב. כיצד עושה פורקה זר, וסודרה כהן. ואקשינן והלא סדור בלילה הוא וכי יש עבודה כשרה בלילה ופסולה בזר. ופרקינן הנה אברין ופדרין [illegible] ופסולה בזר. ודחינן סוף עבודה דימומא היא, [illegible] והנה תרומת הדשן שהיא בלילה ופסולה בזר, תחלת עבודה דימומא היא, דא"ר יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש שכבר קדש מתחלת עבודה. [illegible] א"ר יוחנן זר שסידר שני גזירין חייב הואיל ועבודת יום היא. [illegible] למימרא דעבודת יום בעיא פיים עבודת לילה לא, והרי אברים ופדרים דעבודת לילה הוא, [illegible]

[illegible]

א) נ"ל גרי זירא. ב) היא סוף דבור ואח"כ מה"ד למימרא דעבודת וכו' בן הגיע בפ"ג. ג) מדפריך.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones